

RAkenteellisen
KEhittämisen
Tukena
Tietohallinto

Korkeakoulujen ja
opetusministeriön
yhteinen
tietohallintohanke,
jota CSC koordinoi

Yliopistojen opintohallinnon päivät 2009
23.9.2009, Vaasan yliopisto

RAKETTI-OPI:
Yhteistyöllä yhteisiin palveluihin

Lauri Stigell, CSC

SUOMEN YLIOPISTOJEN REHTORIEN NEUVOSTO
FINLANDS UNIVERSITETSRÄTORERS RÅD

ARENE
Ammattikorkeakoulujen
rehtorineuvosto ARENE

Sisältö

- OPI-osahankkeen kuvaus
- OPI-osahankkeen tavoitteiden määrittely
- OPI-ohjausryhmän toiminta
- Opintohallinnon perusjärjestelmän vaatimusmäärittely
- Asiantuntijaryhmien toimeksianto

OPI-osahanke

- Kyse kokonaisuudesta, joka kattaa opiskelijan elinkaaren rekrytoinnista valmistumiseen ja alumniksi siirtymiseen
- Hallinnollista toimintaa (kuten opintosuoritusten kirjaamista), suunnittelutoimintaa (kuten opetuksen suunnittelua), opiskelutoimintaa (kuten oppimistehtävien sähköistä palauttamista), laatutyötä (kuten palautteen keräämistä, antamista ja hyödyntämistä)
- Käyttäjänäkökulma (virkailija, opettaja, opiskelija)
- Millaisilla palveluilla tuetaan prosessien etenemistä ja prosesseissa liikkuvan tiedon oikeellisuutta ja tiedon hyödyntämistä?

Miksi ajankohta otollinen?

- Noin tusina opintohallinnon perustietojärjestelmää korkeakouluissa
- Uudistamistarpeet ajankohtaisia vähitellen
- Monenkertaiset ylläpito- ja kehittämiskustannukset
- Pohjatyötä tehty

- Haasteina mm. laaja korkeakoulukenttä, nykyjärjestelmien ”epäsynkro” kehityssyklissä, olemassa olevat sidonnaisuudet, nykyiset väistyviin organisaatioihin sidoksissa olevat palvelut
- Olemassa olevan asiantuntemuksen ja palveluiden hyödyntäminen osahankkeen tavoitteena

OPI-osahankkeen tavoitteet

- Tästä lähdettiin liikkeelle:
 - **Luodaan** yhteinen **kuva** korkeakoulujen **opintohallinnon** tulevaisuuden **tarpeista ja haasteista**
 - **Luodaan** yhteinen **kuva** niistä **yhteisistä prosesseista**, joita voidaan tietohallinnolla tukea
 - **Tuotetaan** opintohallinnon **perustietojärjestelmä** tukemaan korkeakoulujen koulutustehtävän hoitamista; taustalla voi toimia uusi tai jo käytössä oleva tietojärjestelmä

OPI-osahankkeen tavoitteet

- Osahankkeen tavoitteita on määritelty tarkemmalla tasolla vuoden 2009 aikana yhteisövoimin
 - Luonnos osahankkeen tavoitteista lausunnoilla korkeakouluissa keväällä 2009
 - Keskustelut opinto- ja tietohallinnon asiantuntijoiden kanssa
 - Tavoitteena jalostaa hankkeelle asetettuja yleisiä tavoitteita tarkemmiksi sekä määrittää osahankkeen rajausta
- Tavoitemuistioluonnoksen ja lausuntojen käsittely osahankkeen ohjausryhmässä ja hankkeiston ohjausryhmässä

OPI-osahankkeen tavoitteet

Keväinen muistioluonnos OPI-tavoitteista

1. Vaihdantamalli

yhteisen kehittämisen toimintakulttuurin edistämiseksi

2. Hankekoordinaatiomalli

päällekkäisen työn välttämiseksi

3. Käsite- ja tietomalli

yhteismitallisuuden varmistamiseksi

4. Palveluna tarjottava yhteinen opintohallinnon
perusjärjestelmä

kustannustehokkuuden parantamiseksi

OPI-osahankkeen tavoitteet

- Korkeakouluilta ja sidosryhmiltä pyydettiin luonnoksesta lausuntoja
- Yhteensä 40 lausuntoa (18 yliopistoa, 16 ammattikorkeakoulua, 6 muuta sidosryhmää)
- Lausuntojen ja ohjausryhmäkäsittelyiden jälkeen tarkennuksia tavoitteisiin, mm.
 - Perusjärjestelmän määritelmään
 - Kustannuksiin
 - Osahankkeen eteneminen aikatauluttamiseen ja siirtymävaiheen hoitamiseen
 - Hankekauden jälkeisen koordinaatio-, kehittäjä- ja ylläpitäjäorganisaation hallinta- ja rahoitusmalliin ja tehtäväkenttään

OPI-osahankkeen tavoitteet

- Tavoitemuistiota työstetty kesän aikana korkeakoulujen palautteen ja ohjausryhmän kommenttien pohjalta.
- OPI-ohjausryhmä käsitteli versiota 21.8.
 - Ohjausryhmä totesi osahankkeen tavoitteiden täsmentyvän oikeaan suuntaan ja piti erityisen hyvänä, että korkeakoulujen lausunnot on otettu tavoitteita työstettäessä huomioon.
 - Ohjausryhmä päätti, että se ottaa osahankkeen tavoitteet nimiinsä seuraavassa kokouksessaan 2.11.2009.

Ohjausryhmä

- Ohjausryhmällä ollut 3 kokousta 6.5., 9.6. ja 21.8.
- Kyse niin laajasta kokonaisuudesta, että se on vaatinut ohjausryhmältä paljon keskustelua
 - Keskeistä määritellä kokonaisuus ja siihen liittyvät osat riittävällä tarkkuudella, että ehdotettuihin tavoitteisiin ja ratkaisuihin voidaan ottaa kantaa
 - CSC:ssä valmisteltu pohjadokumentaatiota
 - Yksimielisyys siitä, että ydinasiana on tietomallin ja käsitteiden yhtenäistäminen
 - yhteisen järjestelmän toteuttaminen
 - tilastoinnin ja raportoinnin yhteismitallisuus
 - järjestelmien yhteentoimivuuden edellytys

Tavoitejärjestelmämärkkitehtuuri

- Osahankkeen tavoitetilana opintohallinnon modulaarinen järjestelmämärkkitehtuuri
 - kaikille korkeakouluille yhteiseksi tarkoitettu perusrekisteristä tai -järjestelmästä
 - standardoidut rajapinnat
 - moduulit (korkeakoulujen omia tai yhteisiä)
- Kaikille korkeakouluille yhteinen ydin sisältää keskeisimmät opiskelijoihin ja opintoihin liittyvät tiedot (opiskelija-, opinto-oikeus-, suoritus- ja tutkintotiedot), jotka täsmentyvät asiantuntijaryhmien työn edetessä

Opintohallinnon perusjärjestelmän vaatimusmäärittely

- Ohjausryhmän toimeksiannosta vertailtu ProAMK-hankkeessa kuvattuja prosesseja yliopistojen prosesseihin
- CSC:llä luonnosteltu perusjärjestelmän yleistä arkkitehtuuria moduulirakenteen kuvaamiseksi
- Vaatimusmäärittelyä tulee jatkaa ja tulee selkeyttää edelleen, mitä tarkoitetaan puhuttaessa yhteisestä järjestelmäarkkitehtuurista
 - Perusjärjestelmä / opiskelijan perustietojen tietokanta
 - Standardoidut rajapinnat
 - Asiointipalveluita tukevat järjestelmämoduulit

Asiantuntijaryhmien perustaminen: perustamispäätös

- OPI-ohjausryhmä päätti perustaa opintohallinnon ja tietohallinnon asiantuntijaryhmät työstämään vaatimusmäärittely kaikille korkeakouluille tarkoitetulle yhteiselle osalle
 - Liikkuvuuden asiantuntijaryhmä ja muut tarvittavat asiantuntijaryhmät perustetaan myöhemmin
- Nimitystä ennen keskustellaan molempien korkeakoulusektoreiden opinto- ja tietohallinnon verkostoiden kanssa
- Toimeksiannon valmistelu CSC:llä
- Työryhmien työskentelyn pohjaksi vertailu OPM:n indikaattorien, XDW-käsitemallin sekä M-määrittelyjen välillä

Asiantuntijaryhmien perustaminen: viitekehystenä kokonaisarkkitehtuuri

- Eteneminen opiskelijatietojärjestelmien kehittämisessä OPI-osahankkeessa
 - Tuotetaan kuvaus opintohallinnon alueen kokonaisarkkitehtuurista
 - Tunnistetaan nykyisistä järjestelmämoduuleista käyttökelpoiset ja organisoidaan niiden sovittaminen uuteen kansalliseen järjestelmäarkkitehtuuriin ja sen rajapintavaatimukseen
 - Tunnistetaan keskeiset kehittämiskohteet
 - Määritellään tarvittavat uudet järjestelmämoduulit
 - Hankitaan tai kehitetään tarvittavat uudet järjestelmämoduulit
- Eteneminen edellä mainituissa työvaiheissa osin päällekkäin toistensa kanssa

Asiantuntijaryhmien perustaminen: OPI-TIETO JA OPI-TEKNOLOGIA

- Tehtävänä tuottaa korkeakoulujen ja opetusministeriön käyttöön yhteisen opiskelijoita, opinto-oikeuksia, suorituksia ja tutkintoja koskevat tiedot sisältävän rekisterin määrittelyt
- Perustetaan kaksi ryhmää: OPI-TIETO ja OPI-TEKNOLOGIA
- Ryhmissä tuotettavat opiskelijan perustietojen tietomallit ovat osa opintohallinnon kokonaisarkkitehtuurityötä

Asiantuntijaryhmät

- **Toimeksianto 1 – kansallinen opiskelijatietorekisteri**
 - palvelu, josta opintohallinnon työntekijä saa taustatietoa omista opiskelijoistaan
 - ”nopea voitto”
- **Toimeksianto 2 – opiskelijan perustiedot sisältävä tietokanta**
 - ”perusperusjärjestelmä”, jonka varassa muut opintohallinnon osajärjestelmät pitkälti toimivat.
- Toimeksiannoissa työ jaettu OPI-TIETO- ja OPI-TEKNOLOGIA -ryhmille
- Tiivis yhteistyö XDW-osahankkeen ja korkeakoulujen asiantuntijoiden kanssa

Asiantuntijaryhmien perustaminen: keskustelut sidosryhmien kanssa

- Opinto- ja tietohallinnon verkostot molemmilla sektoreilla, rehtoreiden neuvostot syys-lokakuun aikana 2009
- Mahdollisuus perehtyä toimeksiannontuonnokseen, ryhmien tehtäviin ja vastuisiin
- Toimeksiannon kehittäminen edelleen palautteen perusteella
- Ryhmiin pyydetään esityksiä henkilöistä, joilla tehtävien hoitamisen edellyttämää osaamista (ja aikaresursseja)

Lisätietoja

raketti.csc.fi/opi